

دستورالعمل کاملاً کامل، استاندارد و کاربردی جمع‌آوری نمونه ادرار در بانوان را ارائه می‌کنم. این راهنما هم برای بانوان مراجعه‌کننده و هم برای کارکنان آزمایشگاه قابل استفاده است.

۱. هدف از جمع‌آوری صحیح ادرار در بانوان

نمونه‌گیری اشتباه می‌تواند باعث:

- آلودگی میکروبی
 - افزایش کاذب گلبول سفید
 - وجود سلول‌های اپیتلیال زیاد
 - خطای تشخیص عفونت ادراری (UTI)
 - خطا در آزمایش‌های بیوشیمی ادرار
- بنابراین رعایت دقیق مراحل ضروری است.
-

۲. دستورالعمل کامل جمع‌آوری نمونه برای ادرار میان‌جریان (Clean-Catch Midstream Urine)

این روش استانداردترین و صحیح‌ترین روش برای آزمایشات روتین ادرار (U/A) و کشت ادرار است.

۳. آمادگی قبل از جمع‌آوری نمونه

- دست‌ها با آب و صابون شسته شوند.
- ظرف نمونه باید استریل باشد (به‌ویژه برای کشت ادرار).
- بهتر است:
 - از اولین ادرار صبح نمونه گرفته شود

○ یا حداقل ۳ ساعت از آخرین دفع ادرار گذشته باشد

- از مصرف آنتی‌بیوتیک‌ها قبل از کشت ادرار خودداری شود (در صورت مصرف، آزمایشگاه را مطلع کنید).

۴. مراحل شستشوی ناحیه تناسلی (بسیار مهم)

برای جلوگیری از ورود آلودگی واژینال به نمونه:

مرحله ۱: شستشو

- ناحیه تناسلی از جلو به عقب با آب معمولی شسته شود. (حرکت از عقب به جلو باعث انتقال باکتری‌ها به مجرا می‌شود).

مرحله ۲: خشک کردن

- ناحیه با دستمال تمیز به آرامی خشک شود.

مرحله ۳: کنار زدن لبه‌های واژن

- بانوان باید لبه‌های واژن (لابیا) را با یک دست کنار زده و در تمام مدت جمع‌آوری، باز نگه دارند.

۵. مراحل جمع‌آوری ادرار (Midstream)

۱. ابتدا مقدار کمی ادرار در توالت رها کنید (ابتدای جریان).
 ۲. بدون قطع جریان، قسمت وسط ادرار را داخل ظرف استریل جمع کنید.
 ۳. ظرف باید فقط تا نصف یا دوسوم پر شود.
 ۴. انتهای ادرار دوباره در توالت رها شود.
 ۵. در ظرف فوراً بسته شود.
-

۶. نکات مهم برای بانوان

- ظرف نمونه نباید قسمت داخلی آن لمس شود.
 - در زمان قاعدگی بهتر است نمونه‌گیری به بعد موکول شود؛ اگر ضروری است:
 - تامپون یا پنبه تمیز در ورودی واژن قرار داده شود تا خون وارد ادرار نشود.
 - در صورت داشتن ترشح واژینال زیاد یا عفونت‌ها:
 - نمونه‌گیری ممکن است آلوده شود؛ بهتر است از روش کاتتراسیون تمیز یا سوندگذاری توسط پزشک استفاده شود (فقط اگر پزشک تشخیص دهد).
 - نمونه بلافاصله به آزمایشگاه تحویل داده شود:
 - حداکثر ظرف ۱ ساعت
 - اگر تأخیر بیش از ۱ ساعت است: در یخچال نگهداری شود (نه فریزر).
-

۷. موارد خاص

۱. جمع‌آوری ادرار برای کشت (Urine Culture)

- پاک‌سازی ناحیه باید بسیار دقیق‌تر انجام شود.
- ظرف کاملاً استریل و درب آن فقط هنگام جمع‌آوری باز شود.
- به هیچ عنوان نباید نمونه بیش از ۱ ساعت در دمای اتاق بماند.

۲. نمونه‌گیری در کودکان یا سالمندان زن

ممکن است نیاز به:

- استفاده از کیسه ادراری مخصوص
- کمک پرستار

- یا گرفتن نمونه توسط کاتتر داشته باشد

۳. نمونه ۲۴ ساعته ادرار در زنان

این روش متفاوت است؛ اگر نیاز داشتی توضیح کامل جداگانه می‌دهم.

۸. دلایل شایع آلودگی نمونه در بانوان

- شستشوی ناکافی ناحیه تناسلی
 - استفاده از ظروف غیر استریل
 - جمع‌آوری ابتدای ادرار
 - لمس داخل ظرف
 - آلودگی با خون قاعدگی
 - نگهداری طولانی در دمای اتاق
-

۹. توصیه نهایی که باید حتماً گفته شود

“لطفاً میان جریان را جمع کنید؛ نه اول ادرار و نه آخر آن.”